

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

KLÓPIERTÉSI ÁR:
 Budapest:
 Vidéken:
 Egy hétre
 Negyedévre

Feladó szerkesztő:
IFJ. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECEN.
 Piac-utca 47. és 48. szám.

Az adóságcsinálás rendszere.

Pár szó Debreczen 17 millió kölcsönéről.

Az a rendszer, amely a város pénzügyi állapotait odáig züllesztette, hogy újabb adóságcsinálás nélkül a város fejlődése teljesen megakadna, nem képes már takargatni azokat az üszkösödő sebeket, amelyeknek gyógyszere csakis a pótdónak rohamos emelése lehet.

Erre a 17 millió kölcsönre nem azért van első sorban szükség, hogy a „feltétlen” és „feltételes” szükségleteket kielégítsék vele, hanem azért, hogy a már küszöbön álló pénzügyi csődöt elpalástolják vele ideig-óráig. A beavattak ugyanis jól tudják, hogy az újabb kölcsön nélkül Debreczen városa a csőd széléig jut: a fizetéseképtelenséghez.

Debreczen városa ugyanis oly súlyos anyagi kötelezettségeket vállalt, amelyeket képtelen teljesíteni. Az iskolai segélyezésekre kell 739.100 korona, a pallagi vasutra 200.000 korona, a gazdasági ismétlő-iskolára 100.000 korona, a közös hadseregbeli csapatkórházra 160.000 korona, az ispotály kibővítésére 160.000 korona, a sietnéma in-

tézetre 20.000 korona, katonai pótrak-tár építésére 11.300 korona, a katonai beszállásolás megváltására 60.000 kor. a bábaképző intézet építésére a megjelölteken kívül 280 ezer korona, stb.

Ez az összeg a két millió koronát megközelíti. Kibuvó nincs, mert ezek már elvállalt kötelezettségek. A közgyűlést is elfogadta, kormányhatósági jóváhagyást is nyertek a határozatok.

Ez a két millió anyagilag nem gyümölcsöző befektetés, de azért nagy teher, mert 50 éves törlesztési rendszer mellett is az évi fizetési kötelezettség a pótdónak legalább is tíz százalékkal való növekedését jelenti. A feltételesen létesítendő intézmények nagy zöme szintén nem gyümölcsöző befektetés. Csak a város terheit szaporítják.

Honnan fogja törleszteni a város a nem gyümölcsöző befektetéseknek reá nehezedő óriási terheit? A mostani költségvetés keretében ez lehetetlen, mert ezek a befektetések csupán a terheit szaporítják a városnak, de a jövedelmeit nem, sőt ellenkezőleg ezen nem jövedelmező intézmények fentar-

tásának évi rendes költségei csak gyarapítani fogják a város terheit.

Jelölt-e ki a tanács az újabb terhekkel szemben újabb jövedelmi forrásokat a pénzügyi egyensúly fentartására? Nem. Még csak kilátásokkal sem tudja kecsegtetni a város törvényhatóságát.

Ez így nem mehet: adóságot adóságra halmozni — fedezet nélkül. Így csak a tékozló gentry szokott gazdálkodni, nem pedig erkölcsi testület. Debreczen város 75.000 lakosának a bőrre nem lehet vabankot játszani. Ez a rendszer többé meg nem állhat. Véget kell vetni a tékozlásnak.

Először jelöljön fedezetet a tanács, hogy a közönség újabb megterhelése, a pótdó emelése nélkül képes lesz a város a törlesztési kölcsön részleteit fizetni 5—10—20 év múlva is. Előbb létesítse a tanács milliókra menő tőkéből a városi takarékpénztárt, a városi zálogházat; vigye keresztül a nagybérleteknek kisbérletekre való osztását, a Hortobágy okszerű értékesítését, — szóval mutassa meg, hogy a közjövödelmeket is tudja szaporítani, nemcsak adóságot adóságra csinálni —

Nagybányai élet.

[Pillanatnyi felvételek vidékről és emberekről.]

Igy nyári időben Nagybánya a nyaralók és festőművészek kifogó helye. Léptenyomon idegen arcokkal találkozok az ember. Olykor-olykor ismerős is akad. A liget arnyas fái alatt szívják az üdítő, balzsamos levegőt. Itt tanulják fiatal piktorok képzett mesterektől az ecset kezelését. Jó Hollósi Simon hozta először Banyára a festőnövendékeket Münchenből. Tíz tizenkét évvel ezelőtt történt. Azóta állandó telepe Bánya a festőművészeknek. Hollósi ugyan hűtlenül elpártolt, de Réthi, Torma, Ferenczy, Grünvald átvették az ő örökét s most az ő vezetésük alatt folyik a munka ott a ligeti fabódében. Réthynek és Ferenczynek különben állandó műterme van Nagybányán. Kora reggel vagy ugy alkonyat táján itt is, ott is művészekre akad a sétáló. Gyors ecsetvonásokkal igyekeznek a vászonra rögzíteni a természet csodás pompáját. S az alkotó oly pazar kezekkel szórta szét itt a természet bajait, hogy évtizedek múlva is talál újat és újat a művésztől athatott lélek.

Mióta festőiskola van Nagybányán, az

óta minden harmadik ember festézzel foglalkozik. Átragadt rájuk a művészet iránti hajlam. Kis fiam is rövid két hét alatt annyit lovat festett s annyi emberi arcot rajzolt, hogy kiállítás lehetne belőle rendezni. Nem győzöm papírral, czeruzával. Kerül, fordul s már a nyakamon nyüglődik:

— Apa! ada szesze! Mi magyarul azt jelenti:

— Apa! adj czeruzát!

A napokban is künn a hegyen vigan kergettük a pagátot. Senkisémet vette észre, hogy a kis fiu ott settenkedik körülöttük, csak akkor tudtuk meg, mikor örvendezve kiabálta:

— Ni, czoczó! Ni czoczó!

Oda nézünk, hát Béla öcsénk „porcellán” nadrágján akombák vonal ékeskedett. Papírnak vélte a kis fiu s azon mutatta be művészetét.

Nevezetes vendége volt a napokban Nagybányának. Kristóffy főispán vizitelt. Fogadta is a nemes város oly fényvel és pompával, mi egy uralkodónak is elég lett volna. Taraczk durrogás, cigány zene, ünnepi beszédek özöne, diadalkapuk, fáklyászene, bankett s azon minden „mi jó falat,”

Ezek a főispáni fogadtatás kiemelkedőbb pontjai. Az ünnepi szónokok aradozva köszöntötték, dicsérték a főispánt, mint a „kormányhatalom képviselőjét” s a főispánnak mindenkihez volt egy-egy biztató, édes, nyájas szava. Modorával, beszédével elbűvölte a Banyaiakat, nem győzik eléggé dicsérni. Mikor a fényt, a pompat láttam s a lobogó faklyák fényével felharsanó zenét hallottam, így szóltam a körültem állókhoz:

— Ki meri mondani, hogy nem boldog a magyar!?

De hat hogyné lenne boldog az ember Nagybányán! Erejet, egészségét jó levegő, tiszta forrásvíz, izletes gyümölcs táplálja. Lelekét a természet pompája nemesíti, megóvja a romlottságtól. S a föld alatt mennyi kincs elrejtve. Aranyon, ezüstön jár az ember. Sohasem tudja, mikor elindul hazuról a hegyek közé, vajjon nem mint gazdag fog-e visszatérni! Mert itt nagyon könnyen megtörténhetek. Pelda rá a Pokol Elek szerencséje. Pokol még pár évvel ezelőtt szegény ember volt. Ott a borpataki olán gyermekeket tanította az írás, olvasás művészetére. S ma fogaton jár, czilindert visel, a borpataki hegyek tövében nyaralója van s 300 bányász

Holnapután férfi-, fiu- és gyermekruha üzlet.
fog megnyilni Piacz-utca 47. szám alatt Gerő E.

és majd csak akkor lépjen a 17 milliós kölcsön-javaslatával a közgyűlés elé. Addig ne.

Ennek a dobzse-gazdálkodásnak pedig vessen már véget a közgyűlés, mert jó vége nem lehet. Igazán nem is csodálhatni a debreczeni polgárság elkeseredését, mikor látja, hogy az ígért rendszerváltozás helyett annak csupán a folytatása a mostani, mert a régi rendszer tehetetlen bábokká gyurta a tanácsba került új embereket is.

Rostkowitz Arthur.

Országgyűlés.

[Budapest, 1904. augusztus hó 3-án.]

Üres ház előtt nyitotta meg az elnök **Jakabffy Imre** az ülést.

Mayer Károly a mentelmi bizottság elnöke a többrendbeli mentelmi ügyet terjeszt be.

Olay Lajos napirend előtt Fenyvessy Adolf, a gyorsroda főnöke ellen intéz támadást. Szóla tegnap egyik közbeszólásán javítani akart, Fenyvessy Adolf azután ezt megtagadta.

Jakabffy Imre elnök utal arra, hogy a gyorsírók eskü alatt jegyeznek. Ha aztán valaki javítani akar a beszédén, azt megteheti itt fejszólalás alakjában a ház színe előtt és a naplóbizottság azután megejtheti az óhajtott változtatást.

Olay Lajos azt vitatja, hogy beszédén bármikor is javíthat. **Elnök** azonban fentartja az imént mondottakat, mert kötelessége, hogy a házszabályokat megtartsák.

Pozsgay Miklós megsürgette a választóvárosi interpellációk elintézését, különösen a maga két kérdését.

Elnök utal arra, hogy Pozsgay interpellációja nem harmincz napos.

Dedovics György jegyző fölolvassa az interpellációs könyvet.

Elnök: A Haz az interpellációk megokolására délután harmadfél órakor tér át.

töri, zuzza bányájában az arannyal megakartott érczet. S míg a szegény Pokol tanító legfeljebb a borpataki olahok ismerték s hitelezői köszöntötték, ma a bányatulajdonos Pokol barátságát keresve-keresik s asztalánál vigan kocintgatnak a gyöngyöző pezsgővel telt poharakkal. Ilyen a világ!

Különb a barátkozást, vig poharazást szeretik Nagybanán. Eleven, pezsgő társadalmi élet lüktet e kis város falai között. Ezért is szeretik a nyaralók. Még a kies Erdélyből is többen pihennek itt a liget árnyas fái alatt. Csak ez évben épített pompás svájci házat Kossutány kolozsvári egyetemi tanár, példáját jövőre még vagy öten követik. De nem erről akarok most szólni.

Vidám társaság ült a nagyszálló udvartartójában. Szürcsölték a hegy levét. Szólt a zene, a nóta, vigan csengtek össze a poharak. Hajnal felé a mámor is elfelhőzte a mulatók agyát. Rózsás kedvvel indultak haza. Midőn kiléptek az utcára, megpillantották a sápadt, kifli alakú holdvilágot. Egyértelműleg vették elő pénztárcájukat s a hold felé fordulva veregették s mondogatták: uj hold! uj hold!

Az üdülő áom után vették észre, hogy nemcsak a tárcájukban, de a holdon is utolsó negyed van!

Azonban e történet valóságáért nem vállalok felelősséget!

Tassi Miklós.

Nessi Pál indítványozza, hogy két órákor vegyék elő az interpellációkat.

Tisza István gróf nem ellenzi ezt, mindazáltal utal arra, hogy mindenki óhajtana, ha a költségvetést mihamarabb elintéznék.

Nessi Pál nem ragaszkodik indítványához.

Az igazságügyi tárca tárgyalása.

Simonyi-Semadám Sándor a néppárt álláspontját fejt ki. Meg kell hogy védje a Kossuth-párt hivatalos szónokával szemben az esküdtzéki intézményt. Plósz Sándort olyan embernek ismeri, a ki megtartja azt, a mit ígért és el is készült egész sereg javaslattal. Baj azonban, hogy ezek nem kerülhetnek napirendre, mert a kormányelnök más dolgokat tárgyalat. Felkéri az igazságügyminisztert, hasson oda, hogy javaslatai napirendre kerüljenek. Ajánlana a rendőrbíróságok intézményének angol módra való meghonosítását. Angliában 58 rendőrbíró van és ezek elintézik az ország összes vidékeinek ügyes-bajos dolgát. Így kellene cselekedni Magyarországon is.

A szövetkezetek megrendszabályozásáról beszélt és bírálat alá vonta a tervezetet. A költségvetést megszavazza.

Sebess Dénes a bírói kar kívánságainak teljesülése érdekében emel szót és azt tartja, hogy ezek a kívánságok nem olyanok, hogy teljesíteni ne lehessen. Az ügyvédek helyzetét is szóvá teszi. Az ügyvédképzés erkölcsi és tudományos garanciáit kellene fokozni, a zugírászatot pedig megszüntetni. Ezt ajánlja az igazságügyminiszter figyelmébe. Az esküdtzéki intézmény dolgában sok tekintetben egyetért Bizony Ákossal.

Határozati javaslatot is nyújt be, utasítsa a Haz a kormányt, terjesszen a képviselőház elé sürgősen javaslatot a bírói fizetések végleges rendezése tárgyában. (Helyes a baloldalon.)

Udvary Ferencz kifogásolja, hogy a kormány a közjegyzőségeket politikai szolgálatok fejében osztogatja.

Kaas Ivor báró a hatóságnak s megyék több visszaélése miatt mondott interpellációt.

Tisza István gróf rögtön válaszolt s megígérte, hogy erélyesen megvizsgálja a panaszsolt ügyeket.

Lengyel Zoltán szintén a belügyminisztert interpellálja a szentjánosi jegyző erőszakos intézkedése miatt, ki jogtalanul elzárt 8 napra egy embert.

Tisza azt feleli, hogy ha konkrét panasz érkezik, mindenesetre megvizsgálhatja az ügyet, ez azonban interpelláció tárgyát nem képezheti.

Nessi Pál interpellációja után elnök az ülést berekesztette.

Vármegyénk és közelvidéke.

A dadai bucsu.

Tisza-Dadáról írják lapunknak: A legutóbbi bucsu, amely július hó 31-én tartott meg községünkben, sokaig emlékezetes marad.

Ezen a bucsun is az ünnep tiszteletére mozsárgyukból szoktak lövöldözni. A templomnak közvetlen szomszédságán négy mozsárgyú volt felállítva és azokat sütögettek el bizonyos időközben. A bucsu előtt még ugyanis az ünnepség — és az agyuzás, — kezdetet vette, a közeli Majzler-fele tanyáról bejött az ispán, Aspis Samuel, egy ket kerekű taligán. Az ispán leszállott a taligáról és rábizta három gyerekre, hogy vigyázzanak rá, amíg ő maga pedig elment egy pár gazdaemberhez, hogy velők gazdasági dolgokat intézzen el. Ekközben megkezdődött az ünnepség és az agyuzás. A nagy pukkanástól az Aspis lova megijedt. Ez éppen akkor történt, amikor a nép a

templomból jött kifelé. A taliga elé fogott a lövésektől megbokrosodva, a nép közé rohant, amely rémülten igyekezett menekülni.

Két asszony azonban nem menekülhetett ideje korán és azokat a megvadult ló elgázolta. Ezek névszerint Boldog Károlyné és Seres Ábrahámné. Az előbbi a ló borzasztóan megtaposta. A szerencsétlenül járt asszonynak négy oldalbordája betört, azonkívül a fején is súlyos sérüléseket szenvedett. Állapota komoly aggodalomra ad okot. A másik asszony, Seres Ábrahámné is több helyen megsérült. A szegény asszonyokat lakásaikon ápolják. A három gyermeknek, akik a taligán ültek, az ijedségen kívül egyéb bajuk nem történt. Aspis Sámuel, a ki a gyermekre bizta a taligát, a csendőrök letartóztatták.

Ugyancsak ezen a bucsun egy másik véres eset is történt. Hejcsman Gyuri és Klemóczky József, két dohányos legény a bucsu alkalmából egy korcsmában mulattak. A bucsu után mindketten a legjobb barátságban hazafelé indultak és menetközben betértek még Schwarcz Ignác Takta-Kenézén levő korcsmájába. Ott „bevettek” egy fél liter pálinkát. Miközben ezt a műveletet végezték, valami fölött szóváltásba keveredtek, amiből csakhamar verekedés fejlődött. Ütöttek-verték egymást. Egyszerre Hejcsman György kést rántott elő és Klemóczkyt három helyen megszurta. A lárma odaérkezett csendőrök a szurkáló legényt letartóztatták. A dadai bucsu tehát elég zajos és izgalmas bucsu volt.

Gyújtogatás gondatlanságból. Bal-mazujváros határában, a kisbakácsi tanyán **Izsó** József kigazdának és 12 társának 540 korona értékű szalmája vasárnap délután porig égett. A tüzet, amint a vizsgálat megállapította, **Beke** Imre 18 éves kocsis gondatlansága okozta, aki a szalmakazlak közt pipára gyújtott és a gyufát eldobta.

Halálos esés. Lövey Lajos 42 éves igás kocsis Fürst Ödön nagyhatú pusztáján gabonát fuvarozott. A szekérről a magtárba hordta a telt zsákokat és azokból csinált lépcsőt, hogy a padlásra is felhordhassa a gabonát. A legfelső ilyen lépcsőn a zsák megcsuszott és az egész csinált lépcső felső fokáról zsákkal a vállán lebukott és gerinc-csuklóját eltörte. Esméletlen állapotban szállították a debreczeni közkórházba, ahol két napi szenvedés után meghalt.

Mi az ujság?

Bilse regényének hősei. Berlinből írják: A Berliner Tageblatt egyik munkatársa beszélgetést folytatott Bilsevel azoknak a tiszteknek a sorsáról, akiket Bilse hírhedt regényében szerepeltetett és akik e miatt kiléptek a német hadsereg kötelékéből. Ebből a beszélgetésből megtudjuk, hogy Habenicht volt főhadnagy, akit a regény Specht név alatt mint kegyetlen emberkinzót mutat be, rendőrbiztos lett. Schmidt ezredadjudáns gyári hivatalnok lett Hannoverben, ahol Bilse barátja, Bandl volt százados is él, mint tőkepenész. Fuchs őrnagy volt zászlóaljparancsnok, Gnesenben telepedett le. A közelben él a forlacki százados, Ey is, akinek a feleségét Bilse regénye Stark asszony néven úgy hozza oléknak, mint az egész zászlóalj és parancsnok korlátlan uralkodónőjét. Ey százados most kerületi kapitány Mogilnóban. Lindner volt főhadnagy, mint festő, a Vogesekbe ment, míg Black hadnagy, akire a tárgyaláson rábizonyították, hogy Erdler kapitány feleségével bűnös viszonyt folytat, közben megházasodott s rögtön ezután kivándorolt Amerikába. Hagele

százados, aki Flemming hadnaggyal egyedül maradt aktív szolgálatban, most a hererek elleni hadjáratban vesz részt. Koch volt főhadnagy felesége halála után Bonnba ment, hogy ott — bár már 36 éves — jogot hallgasson. Bilse maga Zehlendorfban él, ahol irodalmi munkásságot akar kifejteni . . .

A szoknyás fenevadak. Asszonyi mivoltukból teljesen kivetkőzött két bestiát tartóztattak le — mint Párisból jelentik — a Vieune megyében fekvő Chantain községben. Csupán állati bestialitásuk gyermekpusztításra ösztönözte őket. A megveszett asszonyok három gyermeket öltek már meg borzalmas módon. Az apróságok torkát kavicsokkal és burgonyával addig tömték, míg szegénykéik meg nem fuladtak. Aztán a közeli kutba dobták a piczi holttesteket. Akkor tartóztatták le őket, mikor éppen két apró gyermekember torkát nyomkodták kavicsokkal. A vadállatok letartóztatásukkor megindulás nélkül mutattak a kutra, honnan még a csendörök is iszonyodva húzták ki a szörnyű módon megölt ártatlan porontyokat.

Dunába esett bérkocsi. Tegnap este az óbudai rakparton a 355. számú egy fogatu bérkocsi hajtatott. A kocsi, aki közvetlen a part szélén vágatott lovával, a sötétségben a Dunába esett. A kocsist és a lovat megmentették, valamint a kocsist is kihúzták a Duna vizéből.

Szerelmes volt a hadnagyba. Tasnádi Erzsébet Budapestről vonult Marosvásárhelyre, ahol kaszirnőnek szegődött a „Nap”-hoz czimzett vendéglőbe. Ott perzselte meg a szívét nem a nap, hanem egy hadnagy tekintete. A szegény leány tegnap éjjel lakásán egy kis kaliberű revolverrel mellbe lötte magát. A leány nem halt meg, mert a golyó nem érintett nemesebb testrészeket, azonban állapota aggasztó. Mikor a kórházba vitték, sirva panaszkodott, hogy szerelmes egy sneidig hadnagyba.

A tanár ur 50 ezer koronája.

Ébredés a bünbarlangban.

Hihetetlen dologról készül lerántani a leplet a fővárosi rendőrség. Arról van szó, hogy Budapesten, a Belváros kellő közepén, a Vármegye utczában valóságos bünbarlangot rendezett be néhány elvetemült utcai nő. Szerelmi randevuk ürügye alatt különböző koru és társadalmi állásu urakat csábitanak be a lakásaikba, ott azután részint megvárják, hogy elaludják, a pácienszt részint el is altatják, azután elszedik a pénzét.

Másnap reggel, mikor a szerencsétlen áldozat fölébred, kétségbeesetten konstatálja a hiányt, de rendszerint nem tesz följelentést, restelli nagyon a botrányt, még örül, ha nem tudja meg a rendőrség.

Egy följelentés következtében azonban amelyet tegnap tettek a rendőrségen, minden kiderült. A rendőrség szigorú vizsgálatot indított a dologban, az utcában lakó összes lányok igazolványait elszedték, őket a barátjaikkal együtt bekísérték a főkapitányságra.

A följelentő egy B. nevű vidéki tanár, aki tegnapelőtt éjszaka valamiképp belekerült ebbe a bünbarlangba, a Vármegye-utca 9 szám alá. Elaludt és egy óra felé

arra ébredt fel, hogy egyik hölgy a zsebébe kororászik. A tanárnál ötvenezer kor. idegen pénz volt. Felugrott az ágyából, lármát csapott, rendőrt hívott, akivel együtt megállapították, hogy a csomó pénzből egy drb. kétezer koronás bankjegy hiányzik.

A főkapitányságról azonnal egész csomó detektiv jelent meg a Vármegye-utcában a 9-ik számú házban. Elszedték az összes hölgyek igazolványait és kilencz lányt a barátjaikkal együtt bekísérték a rendőrségre. Itt kiküldték őket és kettőt közülök egy Blanka és egy Ilonka nevezetűt ott tartották egész éjjelre.

A tanuk szenzációs vallomásokat tesznek. Elmondják, hogy majd mindennap előfordul egy két lopás ebben az utcában. Egyszer kétezer koronát loptak el, másszor ötezret.

A földesi legény borzalmas pusztulása.

[Agyonütötte a villamos vezeték.]

Nagyváradon a Fő utcai régi honvédlaktanya Sal Ferenc-utcai részén borzalmas halálos szerencsétlenség történt tegnap déli háromnegyed 12 órakor. A lakánya alakításán dolgoznak most ifj. Rimanóczy Kalmán munkásai Moldován János pallér felügyelete alatt. Szigorúan meg volt tiltva a munkásoknak, hogy a villamos vezetékhez, mely az elkészült állványok mellett húzódik végig, hozzányuljanak. Sőt az állványra kilépni is csak még kőműves segédnek volt szabad, kik az ablakokat állítják be, a nap-szamosok pedig belőlről adják ki a téglát és a kellő anyagokat.

Az állványon dolgozó négy segéje Horváth Lajos, Szilágyi Sándor, Hock János és Kovács Gyula, dél lévén, már az utolsó javításokat végezték, mikor oldalról kinos jai kiáltás hallatszott. Ijedten néztek oda s látták, hogy egyik munkásuk: Bene Albert, egy 29 éves fiu kezével a felső villamos drótot fogja s eszméletlenül csúng le a drótról. Megpróbálták a drótot elvagni, de a különben is veszélyes vállalkozás nem sikerült. Telefonoztak azonnal a villamos telepre, hol rögtön elzárta az áramot és Belányi igazgató kiment a helyszínre. Ez alatt lábainál fogva lebuzták a fiatal munkást a vezeték-ről s a segítségül hívott orvosok csak a beállott halált konstatálták.

A szerencsétlen fiu a vastagabb primár-vezetékot fogta meg, a mi pedig föltétlen, azonnali halált okoz. Ez az újabb áldozat kipróbálni akarta a vezeték erejét, megfogta a villamos drótot s mire észrevették, már teste megfeketedve, élettelenül lógott alá a vezeték drótljáról.

A szerencsétlen fiu, a ki olyan borzalmasan pusztult el, a hajdumegyei Földes-községből származott el Nagyváradra.

Meggyilkolt festőművész.

— Borzalmas tragédia a műteremben. —

Párisból írja Fülöp Lajos, hogy a Quartier Latin egyik műtermében borzalmas tragédia játszódott le a napokban, amelynek szövevénye, bár hamar lebonyolódott, sok izgalommal teljes.

Egy tehetséges fiatal festőművész járván az éjszakát, egy cabarat-ban remek típusra bukkant: rongyos, züllött, hatalmas termetű emberre, akinek az arcán az állati szenvedélyek s az ital mámara rettenetesen tükröződött. Egy pohár absinth mellett ült a korcsmában s mélyen szemére húzott kalapja alól sötétén nézett maga körül. A festő nem tudta levenni a szemét róla: a piszkos ivószoba kétes, füstös levegője még visszataszítóbbá, de még érdekesebbé is tette ezt a magányos alakot. Nem tudott ellentállani a vágyának, hogy szóba ne álljon vele s felszólította, hogy jöjjön el hozzá másnap

modellnek jó fizetségért. Az ember ráált az alkura s másnap a mondott időben beállított a festőművészhez. Egy-két ember látta, amint délelőtt bement a műterembe, de kijönni nem látta senki s a festőt sem látták. Másnap, amikor a takarítónő beállított a festő műtermébe, rettenetes látvány tárult eléje.

A fiatal művész a földön fektűt megmerevült testtel, holtan, nyakán a fojtogató kéz ujjainak nyomával. Mellette hevert a palettája s egy csomó ecset, amelyekre arccal volt borulva. A szobában iszonyu rendetlenség, a szekrények tárva-nyitva, ami azt bizonyította, hogy a művész rablógylkosság áldnzata. Az állványon nedves vászon volt kifeszítve, egy züllött, rongyos embernek a nagyjában odafestett alakjával, aki egy fiatal lányra emeli az öklét. Széles ecsetvonásokkal volt csak odafestve az ember, de arcán megvolt a züllött vadnak minden állatiassága, szenvedélye, vérszomja. Maguk a hivatalos vizsgálat emberei is megborzadva nézték ezt a jelenetet: a szerencsétlen fiatal művészt egy emberi vadállatnak a képe alatt. A hajszja természetesen azonnal megindult: kihallgattak mindenkit, akit csak lehetett, de mindhiába. A gyilkosnak nyomára se lehetett jutni.

Páris legjobb rendőrkémei szimatolták a rablót, míg végre egy lebujsban egy fiatal festő, a meggyilkoltnak jó barátja, ráismert egy emberben a lefestett emberre, épp abban a pillanatban, mikor az egy gyűrűt kinnálgatott egyik társának. A fiatal festő jeggyűrűje volt. Egyszeriben előhívtak néhány rendőrt, aki a hatalmas termetű embert hosszas küzdelem után leteperte. Minden jel ellene vallott, de ő konokul tagadott. Nem akarta magára vállalni a gyilkosságot s egy ideig sikertelen volt ellene minden bizonyítás. Csak mikor a képet mutatták meg neki akkor döbbsent meg igazán felfordított és neki akart rohanni, hogy széjjel tépje. Ez a düh azé a képe volt, ugyanaz az arc, ugyanazok a csattogó fogak s vérben forgó szemek, borzadva fordult el tőle s megtörve, megrogyva kivallotta rettenes bűnének minden mozzanatát. Hogy támadt benne a gondolat, hogy a festőt kirabolja, mikor a vászna előtt gyanutlan dolgozott néhány órán keresztül. S hogy ugrott reá, mikor festékes doboza fölé hajolt egy pillanatra. Aztán ami érték-tárgyat talált, magához vette, de a képet nem ért rá elpusztítani, mert emberek jártak a műterem körül. S a legelső alkalmas pillanatban kimenekült, anélkül, hogy látták volna. Az utolsó holmi, amit nála megtaláltak, a művész jeggyűrűje volt, amin már szintén tul akart adni. Vékony karikagyűrű, egy kora tavaszi hónap s egy fiatal leány-nak a nevével . . .

Olvasóink rovata.

Panasz az „Egyetértés” dal és zeneegylet ellen.

Mult hó 24-én bátrak voltunk az „Egyetértés Önképző-, Dal- és Zeneegylet tek. Elnökségéhez átírni, hogy az aug. 2-án tartandó hazafias ünnepélyen énekkarával, különösen pedig zenekarával sziveskedjék szerepelni, még pedig a szabadság szobortól a honvéd temetőbe való kivonulás alkalmával.

Ezt Heinke Oszkár titkár ur szóval meg is ígérte. Am július 30-ról kelezve kaptunk mi július 31-én egy átiratot, Nagy Sándor alelnök, s Heinke Oszkár titkár urak aláírásával, melyben sajnálattal tudatják, hogy az ünnepélyen zenekarukkal nem vehetnek részt, mert „zenekarunknál beállott azon kellemetlen állapot, hogy nemesak a zenekar több elsőrangú tagja távozott el mindezideig pótlás nélkül, de azonfelül még a legfontosabb basszus hangszer kezelője su-

lyos tífusban fekszik a helybeli kórházban, amely alaphangzás nélkül a zenekar működése képtelen és így — legnagyobb sajnálatunkra — ezuttal nem vonulhat ki.

Am az „Egyetértésnek” e hó 3-án szerencsésen változtak a körülményei! Tagjai vagy visszajöttek, vagy — 3 nap alatt — korrekt emberekkel pótolhattak; a „legfontosabb basszus hangszer kezelője” súlyos typhusából — szintén 3 nap alatt — felgyógyult: úgy, hogy tegnap a zenekar már működés-képes volt.

Nagyon rövidlátó embernek kellene lennie annak, aki itten valami különöst ne venne észre. Hogyan? Hát arra az aug. 2-iki „hazafias” s bennünket közvetlenül érdeklő ünnepélyre nem tudta a zenekar 10 nap alatt rendbe hozni önmagát? Lehetetlen, mert azt megtette 3 nap alatt, a mikor is — f. hó 3-án — nyilvánosan szerepelt.

Nem akart tehát eljönni az „Egyetértés.” Nem akarta elhozni a zenekarát.

Miért, miért nem? Nem tudjuk.

Annai bizonyos, hogy mi erre okot nem adunk.

Még egy oka lehet, de mit szól ehhez az „Egyetértés”?

A M. I. Ö. T. fenntartó bizottsága.

Egyházak és iskolák.

Szülők és gyámok figyelmébe.

Hitközségünk hatosztályú leány és ötosztályú fiúiskolájában az 1904-5 évi beiratások f. évi aug. 30-tól szeptember 2-ig eszközöltetnek az iskola helyiségében délelőtt 9-12-ig. Ez idő eltelté után csak az iskolaszéki elnökhöz beadandó kérvény alapján vétetnek fel a növendékek. Tandijmentesség, vagy a tandijnak részbeni elengedése iránti kérvények — utóbbi szegénységi bizonyítvánnyal felszerelve, az iskolaszékhez f. évj. aug. 20-ig adandók be, később érkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek. A szokásos beirattási díjak fizetése alól az ingyenes növendékek sem mentetnek fel. Az I. s. osztályba beirandó gyermek himmlőoltási és hatéves kort igazoló születési bizonyítványa is bemutatandó. A megállapított tandij felerésze, a hátralékos tandij és a beirattási díj a beirattásnál fizetendő. Az év ünnepélyes megnyitása szeptember 4-én, azaz vasárnap d. e. 9 órakor lesz a Deák-Ferencz utczai nagy templomban. A t. cz. szülők és gyámok kéretnek e szabályokat szigoruan betartani és különösen a beirattásra kiszabott időt pontosan megtartani. A statusquo izr. hitközség iskolaszéke.

Társas-élet.

Morvay Károly bátyánktól, Margitáról vettük és közöljük az alábbi nyilatkozatot, mely az Igmándi Miklós irótársunk által felvetett Kuthy Lajos féle megrovási kalandra vonatkozik.

Kedves Szerkesztőm! Édes Öcsém!

Csakis tegnap kaptam kézhez a Debreczeni Független Ujság július 31-iki számát; szóvá se tenném az Igmándi Miklós védő levelét, mert mint felelős szerkesztő alaposan megfelelt rá, ha Igmándi Miklós így nem kezdi (idézem a szavait): Morvay bátyánk a gr. B. L. titkarjáról, mint későbbi császári biztosról, vulgó fogdmegről irdogál.

E történelmi adatokat leirtam, mert hogy el ne kallódjak, leirtam a Kecskés Lajos szava után, a ki a margitai járás császári tisztviselője volt, azzal a kis különbséggel (szerintem), hogy ő nem kérte a hivatal, hanem hozták neki!

Hozta pedig Józsa Péternek egy embere, a ki a régi világbeli megyei esküdt utca kapuján éjjeli 11-12 óra közt egy szotnyakozák biztos védelme alatt zörgetett

a kapun. E szavakkal szólva a kapun belől ajtót nyitni nem akaró szegény gazdára:

— Az ur sem ösmer engem, én se az urat, nyitassa ki a kaput: hivatalt hoztam — ha elfogadja?! Akkor a járás parancsnokaként jön velem Váradra, ha nem: akkor mint foglyot viszem oda.

Persze, hogy elfogadta!

Kecskés Lajosnak, mint régi ismerőse, ugynevezett barátja szólt hozzá és mézes-mázos szavakkal becézve a gazdát, ezt mondta:

— A te előmeneteled érdekében is mondd meg nekem, ha tudsz róla, kik azok a menekültek és hol tartózkodnak a Rézen? Ahogy nem inyeszerinti választ nyert, ő se ment fel a Rézre, pedig akkor hozták le a zsandárok Kecskés Lajoshoz Jozipovicsot és Szakál Pált, (folytatom az idézést): „ekképpen való dehonestálásának tisztelettel ellentmondok, sohasem volt „fogd meg”, 1853 őszén, a végső nyomortól üzetve folyamodott hivatalért.”

En jól emlékszem, láttam Aradon a Fehérkereszt szálló éttermébe lépni vadonat új zöld aranyozott osztrák főhivatalnoknak dukáló ruhába imponálni akaró járással, felémelt sötét arczezal. Tehát éppen nem nyomorgott.

Ujra idézek. „Fentebb mondtam: magyar író volt, nem volt — most is az.”

En nem mondom ellent, hanem tisztelettel fogadom, ha szives lesz felelni az alább tett két kérdésemre Igmándi Miklós.

Hogy esik az, ha nem törődik azzal az esztetika, a művet császári biztos irta-e* vagy nemzeti vértanu, hogy még se ejti ki a nevét — sem a régi, sem az újabb írói gárda?

Miért nem adják ki összes műveit, holott másokén kapva-kapnak a könyvkiadó vállalatok és II. III-ik kiadást rendeznek belőle? Csokonainak, Petőfinek egy-egy felfedezett még le nem közlött versét ujjongva fogadják és kutatnak ma is utánna!

Ennek a híres írónak I. s. kiadásu novella regényei már csak itt-ott találhatók. Mért nem kutatnak utána, hogy újra nyomás k s megmentsék e nemzeti kincset az enyészettől?*

Ezekre kérem és várom a feleletet.

Van még egy végszavam arra a megjegyzésre is: *kár tehát ez embernek nevét szegyenlősen ki nem ejteni.*

Utálatból nem irtam le a nevét és most se teszem!

Morvay Károly.

UJDONSÁGOK.

Vezérkari tisztek és bankár leányok. Pitreich generális a hozományvadászok ellen.

Pletyka kóvályog megint Bécs felől. Valami olyasféle hadügyminiszeri bizalmas rendeletéről, amely nyilvánvalóan az érházasságok ellen tör szinte áhitattal tekintenek Pitreich ur felé, aki Mars egyenruhájában Ámort vezetű vadászatra és nem hozományvadászatra Mercuriust. Tilos a rideg érházasság. Szerellem, ha tiszta szerelem kell a hadinak . . . Hiszen így volna, ha a rendelet nem okozott volna nagy megütközést Bécs ama részében, amelyet Budapesten lipótvárosinak neveznek.

Az utolsó évtizedben — így mondják Bécsben — a vezérkari tisztek közül való

* Tudtommal, mint beamter soha se irt.

Morvay K.

** Tudtommal néhány év előtt a Franklin-társulat próbálkozott a Kuthy-műveinek a kiadásával, de a megjelent kötet felett hallgatva tért napirendre a sajtó, mint az olvasó társadalom, tehát a Kuthy osztrák bérencségének emlékét még máig sem felejtették el.

gatták a férjeket a bécsi lipótvárosi szépségek.

A vezérkari tisztet ez a házasság adósságmentessé desinfcizálta előbb, aztán tökéletes urrá nevelte később.

Egy ilyen beházasodott vezérkari tiszt látványossága volt a familiának és külön díjazást kapott, ha nem röstelkedett az atyafiságával. Az első sikeres házasság után a vezérkar valóságos ostromot indított a bankár és a kiviteli cégek leányos apái ellen. Könnyű volt az ostrom. Győztek. És tíz év alatt 31 vezérkari tiszt vonult vőnek Lueger ellenségeinek palotájába.

Udvari körökben ezt az áramlatot botránynak minősítették már régen; de ott is hódoltak a szabad-élvűségnek s ha szóltak róla sokat, nem tettek ellene semmit. Hanem most betelt a mérték. Egy vezérkari ezredes jelentette, hogy bankár leányt fogott a szíve. Az ezredes kamarás is, gróf is, kitűnő táncos is és az udvari bálón főhercegnőkkel lejtett táncot . . . Tehát kikelt adni a rendeletet arról, hogy a vezérkari tisztek ne kössenek érházasságot.

Sikkasztó debreczeni kereskedők.

Hamburgban letartóztatták őket.

Két ismert debreczeni kereskedő szökéséről beszéltek pár nap óta a nyilvános helyeken. Még július 30-án tűntek el Debreczenből, miután a *Strasser és König* budapesti gabona kereskedő cég kárára 9400 koronát elsikkasztottak.

Még július 29-én itt voltak Debreczenben és alighanem július 30-án az éjjeli vonattal utaztak el Budapest felé. Budapestről pedig az első vonattal Bécsbe. De ott sem sokáig maradtak, hanem folytatták utjokat Hamburgig, ahonnan a legelső hajóval Amerikába akartak utazni. Augusztus 3-án érkeztek oda, ahol azonban a rendőrség várta már őket a debreczeni rendőrség távirati megkeresése és pontos személyleírása alapján.

Az eltűnés.

Régóta tudták már a debreczeni kereskedői körökben, hogy Kirschaer Frigyes és Deutsch Samuel rosszul állanak és mikor szombaton és vasárnap (július 31-én) hirtelen a Hungária kisbörzsjén, hogy elutaztak, mindjárt nyíltan beszélgették, hogy Amerikába szöktek.

Mar akkor a König és Strasser budapesti cégénél is rosszat sejtettek és a cég képviselőt küldött a legelső vonattal Debreczenbe, aki dr. Freund Jenő ügyvéddel tanácskozott a teendőik felett.

Még akkor nem léphettek fel határozott váddal, bár alapos gyanuok merültek fel. A rendőrség bünyügyi osztályán a legnagyobb tapintatossággal indították meg a nyomozást és a nagyvárosok rendőrségeivel távirati uton csak hétfőn közölték a két kereskedő személyleírását, amikor a sikkasztás vádja a lefoglalt, üzleti könyvekből beigazolásást nyert.

Még július hó közepén ugyanis a König és Strasser cég a szökevényeket nagyobb mennyiségű buza és rozs vásárlással biztat meg és ok július 29-én is vettek 6000 koronát előre, de gabonát nem szállítottak. Ennek alapján a rendőrség megindította a vizsgálatot. Megállapították, hogy Debreczenből július 30-án tűntek el. A rokonok azt állították, hogy Bécsbe mentek, de a rendőrség megkeresésére Bécsből táviratilag jelentik, hogy Bécsben nincsen a két szökőit kereskedő.

Ezalatt másik esetet is jelentett a rendőrségen *Freund Jenő* dr. ügyvéd. Ugyanis *Fisch Albert* szoboszlói gazdálkodó *Kirscher* és *Deutsch* utján adott el a fővárosi cégnek 3400 korona értékű gabonát, de ők az arát nem fizették ki, bár a cég a pénzt nekik megküldötte, hanem azzal biztatták, hogy jöjjön Debreczenbe, itt megkapja a pénzt. Erre *Fisch Albert* be is jött Debreczenbe, de akkorra a két alaknak nyoma veszett.

Megvizsgálták a szökevények könyveit és abból megállapították, hogy ők a *Strasser* és *König* cégtől kapott 6000 koronát július 20-án az iparbankban helyezték el, ahonnan július 29-én ismét kivették és **éjjel már utra is kelték.**

Az áruló képes levelezőlap.

Bár a bécsi rendőrség azt táviratoztta, hogy ott nincsenek, a szökevények családja képes levelezőlapot kapott tőlök Bécsből. Siettek is megmutatni a *König* és *Strassel* cég képviselőjének mintegy bizonyíték gyanánt, hogy ők igazat mondtak. Csak néhány szó volt a levelezőlapon.

„Csakhogy idáig megérkeztünk.“

Ezt a levelezőlapot a cég képviselője, aki kedden délután már a panaszt is vissza akarta vonni, megmutatta dr. *Freund Jenő*nek, aki persze egészen mást olvasott ki belőle.

— Csakhogy (hála istennek) idáig (Bécsig szerencsésen) megérkeztünk. (De tovább utazunk Amerika felé.)

Az ügyvéd ebből megtudta, hogy ők idáig „csakhogy“ megérkeztek, akkor már „bár csak“ Amerikában szeretnének partra szállani. Miután pedig a nem gyakorlott sikkasztók utja Hamburg, bizonyosra vették, hogy sikerül őket a hajóra szállás előtt elfogni.

Az elfogatás.

Szerdán, augusztus 3-án érkeztek meg a szökevények Hamburgba. A pályaudvaron a rendőrség legügyesebb detektívei várták őket. Nem is volt nehéz a dolguk, mert a debreczeni rendőrség a képeslevelezőlapról (megérkeztünk) megállapította, hogy **együtt szöktek.**

Az ügyes hamburgi detektívek, akik az idegent az első szempillantásra megismerik, mihelyt őket együtt leszállani látták, mindjárt körülvették és követték őket. Az egyik detektív odalépett hozzájuk és mikor nevéken szólította, majd összerogytak félelmökben. **Nem is tagadták kiltőket,** mire a rendőrségre kísérték őket és letartóztatták, és a mi a feljertető czégre a legörvendetesebb, a megmotozásokor 7000 márka készpénzt találtak nálok, amiből futja az elsikkasztott 9400 korona.

Hazahozzák a sikkasztókat.

Az este 6 órakor érkezett meg a hamburgi rendőrség távirati értesítése, hogy a két sikkasztót letartóztatták, a miről *Jeney Miklós* bünyügyi osztályfőnök azonnal értesítette a várost, majd nyomban ment a távirati értesítés, hogy a két sikkasztó kiadatása iránt az eljárást megindították és addig tartásuk fogva őket. Körülbelül a jövő hét végére már hazaszállítják őket Debreczenbe.

Az országos betörőbanda működése.

Az az országos szervezte működő betörőbanda, amelynek fosztogatásairól nap-nap után kapja a rendőrség a távirati értesítéseket, Debreczenben még nem járt, de nem lehetetlen, hogy ide is ellátogat, éppen ezért az óvatosság, a kettőzött éberség nem árt.

Hogy a betörőbanda igen jól lehet szervezve, sikerdús működése is mutatja, mert a vidék nagyobb városainak rendőrsége, dacára, hogy a legnagyobb erélyvel nyomoz utánuk, nem tud nyomára jutni sem. Érdekes, hogy a betörést ugyanazon módszer szerint követték el és különösen nagy előszeretettel törnek be az ékszerész és órász üzletekbe, amit a debreczeni ékszerészek és órássok figyelmébe melegen ajánlunk, hogy az elővigyázati intézkedéseket idejekorán megtehessek. Egyébként a betörőbanda eddigi működéséről a következő értesítéseink vannak:

Aradon *Deutsch Bernát* ékszerész üzletét álkulcsal felnyitották és onnan 12 pár evő eszközt, 12 ezüst leveses kanalat, egy pár brilláns fülbevalót, egy brilláns brostűt, több brilláns gyűrűt és nyaklánczokat raboltak el. Az elrabolt ékszerek értéke 14 ezer korona.

Nagyváradon szintén ékszerész boltba törtek be a tolvajok. Ugyancsak álkulcs segítségével hatoltak be az üzletbe, a honnan 13 ezer korona értékben aranygyűrűket, férfi és női aranyórákat, medaillonokat, zsuzsukat, aranylánczokat stb. vittek el.

Kecskeméten *Horváth Albert* kereskedő üzletét akarták felfeszíteni a tolvajok, de nem sikerült és így a betörés meghiúsult.

Battonyán *Verhovay Gyula* földbirtoktól ismeretlen tettesek 1 drb. igazgyöngy karkötőt, 2 drb. brilláns gyűrűt és jegygyűrűt loptak el. A kár 1800 korona.

Mindezekből a debreczeni rendőrség azt látja, hogy itt nagyszabású és kitűnően szervezett betörőbandával van dolga, a mely a vidéket szemelte ki működési területül. Nincs kizárva, hogy valamelyik éjszaka Debreczenben is kifosztanak néhány üzletet, azért jó lesz, ha a kereskedők üzletük őrzése körül kellő óvatossággal járnak el, mert csak így akadályozható meg a betörők garázdálkodása.

— **Számonkérőszék.** A számonkérőszék szombaton délután 4 órakor tart ülést a főispán elnöklete alatt, aki *Bikszádról* hazaérkezett.

— **Szabadságon.** Dr. *Bruckner Ernő* államvasuti egészségügyi tanácsos, városi tb. főorvos, tegnap *Karlsbadba* utazott a világhírű cseh fürdők tanulmányozása céljából. Két heti távolléte alatt a vasuti üzletvezetőségénél dr. *Popper Alajos*, magán gyakorlatában pedig dr. *Láng Sándor* törvényszéki orvos helyettesíti.

— **Új szaktanfolyamok.** A kereskedelmi miniszter a debreczeni kereskedelmi és iparkamara felterjesztése alapján *Török-szentmiklóson* és *Szolnokon* egy-egy czipészipari vándortanfolyamot engedélyezett. A tanfolyamok még augusztus havában megkezdik működésüket. A kamara előterjesztését a földmívelési miniszternek, hogy *Nyiregyházán*, *Nagykárolybán*, *Püspökladányban*, *Szoboszlón*, *Nyirbátorban*, *Nagy-Kállón*, *N.-Somkúton*, *Szinérváralján* és *Erdődön* háziipari tanfolyamok rendeztessenek, felküldötte jóváhagyás végett.

— **Katonai utóállitás.** Pénteken, e hó 5-én katonai utóállitás lesz, amelyen *Körner Adolf* tanácsnok fog elnökölni.

— **Emberkinzá.** A köntösgáton fűrt ugynevezett ártézikútak mégis jó vizet szolgáltathatnak, mert a méntelep parancsnoksága azokból itatja a lovait és az embereivel egész nap onnan hordatja a vizet. A szegény emberek

ebben a gyilkos melegben két kerékű talyigán hordják a vizet agyig erő homokban. Hát nincs a méntelepen elég ló, hogy vizet hordjon? Az embereket kell kinoszni. Ajánljuk a különben igen humánus méntelep parancsnok ur figyelmébe.

— **Konsumvásár: 24000 korona.** A városnak ennyibe kerül a konsumvásártér pusztá rendezése. A sertéskonsumvásártér költségeit a főmérnök már beterveztette a tanácshoz. Észertint a sertéskonsumvásártér 24000 koronába kerül. A tanács a költségvetést kiadta a jog- és pénzügyi bizottságnak.

— **Eljegyzések.** *Felheim Herman* Bécsből eljegyezte *Katz Erzsikét* Debreczenből. — *Fáji Fáy Zoltán* honvéd huszárhadnagy Debreczenből eljegyezte *altorjai Molnár Margit* kiasszonyt *Nyiregyházáról*.

— **Mennyit dolgozott a bünyügyi osztály?** A holnapi számonkérőszék ülése elé terjesztik a hivatalok tevékenységi kimutatásait, amelyek közül a rendőrség bünyügyi osztályának a kimutatása már elkészült. A bünyügyi osztály 5588 ügydarabot intézett el, amelyek közt számos oly ügydarab is akad, amelyben 4-5 ember is dolgozott heteken, sőt hónapokon keresztül. A tevékenységi kimutatásból közöljük az alábbi adatokat. *Jeney Miklós* bünyügyi osztályfőnök elintéztett 2073, *Erdélyi István* tb-alkapitány 218, *Ács Nagy Ferencz* fogalmazó 210, *Szombathy János* fogalmazó 619, *Orosz László* fogalmazó 720, *Mile Pál* fogalmazó 356, *Kovács Kálmán* tb. aljegyző 502, *Balogh Sándor* közigazgatási gyakornok 892 ügydarabot.

— **Halálozás.** Tegnap egyetlen halálozás történt Debreczenben. *Horváth István* sz. *Barabás Sára* ev. ref. 68 éves szegényházi ápoló halt meg.

— **A debreczeni piac nyomorságai.** Egy igen csinos és nagyon jó háziasszonyhoz azt a kérdést intézték, hogy a *Csapó* utcára helyezett ugynevezett pércsi sor épen olyan-é, mint mikor a főtér keleti oldalán helyezkedtek el a pércsi, derecskei, balmazújvárosi asszonyok eladni valójukkal, mikor az áruló asszonyoknál bab, csirke, tejfel, ugorka, paradicsom, hagyma, meg minden volt kapható, a mit csak behozhattak.

— Dehogy lelkem, hiszen mi debreczeni asszonyok meg vagyunk átkozva evel a piaczrendezéssel.

— Hiszen százszor volt már az újságokban, hogy ha libát akarunk venni a *Miklós* utca végére kell mennünk. *Tejfelért* a *Simonffy* utcai tenyérnyi piaczra, szerencsére ott már a palota lakóinak az öröme mérszárosszékek vannak, tehát husszükségletünket beszerezhetjük. Zöldségért a városháza háta megé megyünk, virágért pedig *Kossuth* utcára.

— De hát nem lehetne ezt mind a *Csapó* utcai pércsi soron beszerezni?

— Nem ám! Mert a rendőrök a helyett, hogy ebben a drágalátos száraz időben örömmel fogadnák a falusi asszonyokat, még elriasztják, mert a tejfelével a *Simonffy* utcai vásártérre küldik, zöldségével a városháza háta megé, csirkéjével pedig a *Csapó* utcára.

Ez az állapot így nem maradhat. Meg kell csinálni a központi vásárcsarnokot. (17 millió kölcsön nélkül is.) Az Debreczenben kifizetné magát úgy a vállalkozónak,

mint a városnak. Ott van a semmit nem jövedelmező város istállója, mely összekötésben van a mezőrendőri kapitányság épületével. Ha még a kisedő épületet is hozzávennénk, a legszebb központi vásárcsarnokot lehetne létesíteni, a hol a kocsikat a Dégenfeld-téren be, a Csapó-utcán pedig ki lehetne hajtani.

Azonban az itt a kérdés, hogy ki tudná ezt végre hajtani? A független-párti polgármester, vagy a szabadélvű főmérnök, vagy a semmi párthoz nem tartozó, de vásárügyekhez legtöbbet értő vásárbíró?

— **A debreczeni okleveles úszók.** Tréfaként szokták emlegetni, hogy Debreczenben a homokot uszszák az emberek. Pédig — íme — lehet itt még uszó oklevelet is szerezni. A Margit-fürdő óriási uszómedencéjében történnek ezek az uszógyakorlatok és az úzásban felszabadult, begyakorolt tanítványait oklevéllel is kitünteti derék úszómesterünk Letenyei János, a ki már 5 év óta tanítja Debreczenben, a Margit-fürdőben az úszást. Azóta sok fiúcskát és leánykát felszabadított a derék mester, a ki július 31-ig (ez évben) a következő fiatal kisasszonyokat és urakat szabadította fel és tüntette ki szabaduszoói oklevéllel. A legujabb okleveles szabaduszők Szücs Gizella és Gondy Klárka kisasszonyok és a fiúk közül: Sáfár László, Sugár Gyula, Sajó László, Keiner József, Fényes Endre, Helle István, Helle János, Fényes Jenő, Leidel Zoltán, Tüdős Endre, Eckensberger István, Füredy Ernő, Piroos Béla, Meszenczky Zsigmond, Kernhoffer József, Kernhoffer Gusztáv, Dávid Endre, Proszta János, Losonczy János, Falk Félix és Naszády László urfiak.

— **Főhercegasszony és ozimbalmos.** Magyarokról, mióta Tátrafüreden hegedülnek, sok kedves történet hallatszott. Többször hegedültek királyi urfiak és kisasszonyok előtt; sőt valóságos trónörökösnek is. Ekkor történt, a mikor a szásztrónörökösnél játszottak, hogy a zenekar mesteri tehetségű czimbalmosa, a daliás Farkas Józsi czimbalmos magandarabokat is játszott a magas társaság előtt és Izabella királyi hercegasszony különösen megdicsérte a gyönyörű játékát.

— **Szegényügyi bizottsági ülés.** A szegényügyi bizottság ma délután 4 órakor tart ülést.

— **Az örültek családja.** Nagy és sok csapással meglátogathatja a sors az embert életében. De nagyobb és szomorubb csapást annál nem lehet elképzelni sem, mint mikor egy egész családot az örütség üldöz szakadatlanul. A bűnügyi osztálynál szerdán reggel a Mátáról örülden behozott Balkai Ferencz kihallgatása során megállapíthatták, hogy nemcsak maga Balkai csendes örült 12 éves kora óta, de az volt minden testvére is. Egyik bátyja szintén örült állapotban nemrég akasztotta fel magát. Balkai Ferencz debreczeni, 37 éves polgár, kit orvosi véleményre erős felügyelet alatt a szegényházban helyeznek el.

— **Az árvaház tolvaja.** Az árva ház luczernásából akart lopni Faragó Imre, de rajta érték. A takarmány hiányra hivatkozott, mint felsőbb kényszerre, hogy lopni ment. Persze a védekezést nem fogadták el a rendőrségen.

— **Az aug. 2-iki ünnepélyhez.** Jöleső érzelmekkel tekintünk vissza az alig elmúlt ünnepélyünkre, mert láttuk, hogy a magyar megtudja becsülni nagyjainak emlékezetét. Örült a mi szívünk, amikor láttuk, hogy az ünnepélyen ott voltak a nagyok, a neves emberek; kész örömmel működtek közre az egyes dalegyletek, nagy kitartással tartott ki velünk az ünneplő közönség. Fogadják érte mindannyian ismételtlen is hazafias köszönetünket. Nem mulaszthatjuk el köszönetünket kifejezni azok iránt, kik anyagilag támogatták a mi szegény, folytonosan finanziaális bajokkal küzdő társulatunkat. Első helyen áll ezek között mindenesetre a „Petőfi Dalkör”. Az a 25 korona, mit a lelkes társulat bocsátott rendelkezésünkre, s a melyet e helyen is a legnagyobb köszönettel nyugtázunk. Ugyancsak a „Petőfi Dalkörnek” tartozunk hálával azokért a nagyszámú szabadjegyekért, melylyel oly sok szegény ifjunak nyújtott alkalmat arra, hogy magának egy igazán kedves, s az emlékezetből soha el nem muló estét szerezzen. A legnagyobb hálával köszönjük meg Vecsey Imre főjegyző urnak is, hogy sziveskedett a városi nyomdát az ünnepélyvel kapcsolatban levő nyomtatványok előállítására végett rendelkezésünkre bocsátani. Néma gyermeknek anyja sem érti a szavát. Hiába óhajtottuk volna mi, hogy ünnepélyünkön nagy közönség legyen, hogy az szép rendben folyjon le, ha Vecsei Imre főjegyző ur nem ad nekünk alkalmat arra, hogy szóljunk. Fogadják érte ismételtlen hálás köszönetünket. Hozzájárult a mi ünnepségünk házának felépítéséhez Dávidhazi Kálmán is ki a honved emlékre helyezett koszorunk szalagjára minden további nélkül nyomattatott: „Nem vagytok halva ti hősök!” Egy láncszem volt ez is a mi ünnepélyünk láncolatában. S valamint, ha abból a láncolatból csak egyetlen egy szemet veszünk is el, megszűnik a tökéletes egészlenni ugyszűnt volna meg a mi ünnepélyünk is tökéletes kerekdedséggel birni akkor, ha Dávidhazi Kálmán a láncszemet hozzá nem teszi. Engedje meg, hogy e helyen is kifejezhessük köszönetünket. Mindazoknak, kik szereplésükkel, vagy egyéb közremunkálásukkal igyekeztek az ünnepély fényét, erkölcsi tartalmát növelni, ígérjük s ezen ígérletünknek kész örömmel eleget is teszünk, hogy ha valamikor, valamiben szükségük volna reánk: forduljanak egész bizalommal hozzánk, — mi is, gyenge erőnkhez képest, a legnagyobb örömmel, éppen úgy mint ők, fogunk nekik segítségükre sietni. Hiszen nincsen nekünk más óhajunk, minthogy forrjon össze a városnak minden alkotó eleme; ölelje keblére kised s erőtelen társulatunkat teljes szeretettel s igaz őszinteséggel a debreczeni társadalom. A Magyar Irodalmi Önkepző Társaság fentartó bizottsága.

— **Az elfogott betörő.** A kedden elfogott Vágó Amália ügyében a rendőrség széleskörű vizsgálatot indított. A 25 éves, lapos homloku, gonosz tekintetű betörőnőről kiderült, hogy 3 és fél évi fegyházat ült már az Aradon és Szegeden elkövetett 16 rendbeli betörés lopásért. Ez év márczius 16-án szabadult Márianosztráról és Budapesten tartózkodott, ahol alighanem több rendbeli betörést követett el. A betörőnő letartóztatásáról a debreczeni rendőrség értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy a közölt adatok nyomán rendelje el a nyomozást. Vágó Amáliának több bűntársa van Budapesten, mind züllött nő. Az egyikkel a márianosztrai fegyházban ivmerkedett meg.

— **Feltört persely.** A vaggongyár megett az utmentén arra haladó munkások bádóg-perselyt találtak az uton, amelynek a fenekét kivágta az, aki kifosztotta. A rendőrség elrendelte a nyomozást.

— **Baleset.** Még a múlt hó 26-án történt, hogy a vasuton gerendalerakás alkalmával Bogdács János nevű munkás bálkezőnek a hüvelyk ujjá odaszorult és az összezúzódott. A sérült munkás azóta felgyógyult, de a hivatalos jelentés csak most érkezett le róla a rendőrséghez. Ez a máv. gyorsaság?

— **Tolonoz.** A rendőrség börtönéből turbékoló galambpár került tolonczutra. Tóth Sándor és Huszka Teréz. Sajnos azonban a két galambocskára részére, hogy a törvény értelmében az ország két különböző részébe tolonczolták őket.

— **A piac legélénkebb helyén** egy üzlethelyiség kiadó. Hol? megtudható a kiadóhivatalban.

— **Miért vásárol mindenki szivesen Mentze Henrik újdonságok áruházában** (a Piac- és Szent-Anna-u. sarkán.) Mert ott kivétel nélkül csakis jó minőségű áruk kaphatók; az olcsó szabott ár minden darab árun látható, a vevő közönség pedig igen előzékeny és pontos kiszolgáltatásban részesül.

TÁVIRATOK.

Az oroszok vereségei.

Tokio, augusztus 3. Tomucsangnál újabb vereséget szenvedtek az oroszok, akik Hajcsönybe menekültek. A csatatéren 1500 halottat és 6 ágyut hagytak. A japánok vesztesége 400 ember. — Az oroszok megszállták a Tomcsöng dombsort, míg a délre eső dombokat a japánok foglalták el. — Kuroki tábornok jelenti, hogy Jangcsulieng és a Kusilingta melletti ütközetekben drága volt a japán győzelem. Elesett 6, súlyosan sebesült 16 tiszt, sebesültek és holtakban 950 embert vesztek.

Port-Artur ostroma.

London, augusztus 3. Csifuból jelentik, hogy a japánok észak és kelet felől 3 napig ostromolták legutóbb Port-Arturt és elfoglalták a Santaiku erődöt is, a kikötő északkeleti részén, de onnan még a kikötőt bombázni hatásosan nem lehet, mert a Kungtu erősség még közbe esik.

Plehwe merénylője.

Pétervár, augusztus 3. Plehwe merénylője a nevét nem akarja megmondani. A rendőrség lefényképezte és a börtönudvaron mutogatja is a közönségnek, hátha felismeri valaki.

Az oláhok fenyegetődznek.

Nagyszében, augusztus 3. Az itt megjelenő „Telegraful Roman” nevű lap azt a híradást hozza, hogy abban az esetben, ha Berzeviczy Albert népközlői reformjavaslatát az országgyűlés elfogadja és megvalósítja: az oláhok 4000 iskolájukat becsukják. Leményi Jenő nagyszébeni g. kel. egyházmegyei tanfelügyelő azt is írja, hogy az oláhok erősen biznak abban, hogy mivel a magyaroknak nincs pénzük a bezárt

iskolák helyett új iskolák megnyitására, elállanak a Berzeviczy-féle népiskolai javaslatok végrehajtásától.

Közgazdaság.

Új magyar találmány.

Beküldték: Péntek délután a Tóth Gyula cég üzletében bemutatta Niemacsek János műépítész saját találmányu kályha javítását egy cserép és egy vaskályhán és a következő újításokat emelte ki:

A cserép kályha ugyanoly gyorsan fűl, mint a vas, úgy hogy egy félórán belül a szoba megfelelően be van fűtve.

Ez a gyors fűtőképesség a levegő belterjes mozgása folytán áll elő, melyet egy szabadalmazott betét elősegít.

Ezen betét főtulajdonsága az, hogy ez által a levegő nem mint eddig szárazon hevül, hanem egy annak aljában levő víztartály segítségével a levegő nedves lesz, s mint nedves levegő melegszik föl s ennek előnye az, hogy még az öreg kályhákban is a szoba levegőjében levő por nem ég el s így a levegő romlatlanul és önműködően kerül megfelelő hőfokkal a gépezetből ki.

A vaskályha, melynek köpenye egy vastag homokréteget takar, ugyan úgy fűt, mint egy multiplicátorral ellátott cserép kályha.

A kályha alsó része, a vaskályhák általános jó tulajdonságával bir, hogy gyorsan fűt a nedves levegővel s a felső a homokréteg segítségével az előidézett meleget 5-6 óráig fentarja.

A feltaláló továbbá bemutatta, hogy 100 köbméteres szoba befűtéséhez (mely egy 2 ablakos utcza szobának felel meg) hat órai meleg fentartásával a cserép kályhához 2 kg. kőszén vagy 4 kg. kemény fa, a vas kályhához pedig 1½ kg. szén, azaz 3 kg. fa szükségesnek.

Az előadásán több helybeli építész, építőmester vett részt s a kályhák föltétlen működéséről dicsérőleg nyilatkoztak.

Mint magyar szabadság s magyar gyártmány ezen rendszer könnyen bevezethető s sok háziasszony örömmel fogja üdvözölni ezen új találmányt.

REGÉNY-CSARNOK.

Egy rendőr naplójából.

János — a tolonczos.

Írta: Laky Imre.

8

[Tilos az utányomása.]

A székes fővárosi m. kir. állami rendőrség III-ik ügyosztálya a tolonczügyosztálya, a tolonczház. Hatalmas épület csoport ez a központi pályaudvar közelében a Mosonyi-utczában. Falaihoz, mintegy óvólag és fenyegetőleg a rendőr laktanya komor épületei csatlakoznak.

Csalódik, aki azt hiszi, a tolonczháznak egyéb dolga sincs, mint a vidékről a fővárosba gyűlt salak hazatolonczolása.

Igaz, első feladata az, hogy levezető csatornája legyen e fejlődő világ város bűnterjedő sebeinek, de e mellett fogháza sok apró gazembernek, javító intézete az elzülött gyermekeknek, börtöne pedig sok-sok szegény embernek, ha a társadalmi rendbe ütköző apró-cseprő kihágásokra szabott pénzbüntetést „kincs” hiányában inkább itt üli le. Menhelye ezenfelül sok-sok szerencsétlen bolygónak, ki esti pillékként az ismeretlen lángba rohant s a főváros csalóka fényétől szárnyaszegetten azért esdél: szállítsák haza! Ha már el kell pusztulni, ott pusztuljon el az ismerős árok szélén, ne itt a rettenetes idegenben.

Mert, hej! nagy ereje van még a hazai rög varázsának, hiába hirdetik a demagógok a „hazátlan bitang”-ságot!

Az eltévedt, a bukott, a szárnyaszegett emberek nem csak meleg, tiszta fészket találnak, de elérik utolsó óhajok beteljesülését, eljutnak a hatóság támogatásával az annyiszor hűtlenül elhagyott, megcsalt, elátkozott hazai rögöz.

Élnek é ott tovább? Találnak-e csak egyetlen lelket, ki örül a messze utról jött tépett vándornak? Kinőnek-e újra megperzselt szárnyaik? Lehull-e elnyűtt lelkökről a tehetetlenség békója? Uram isten! Ez már nem a tolonczház, nem a hatóság, legfeljebb a sarki rendőr gondja. Sokszor fel ismer ő ily elzülött, eltolonczolt alakot, hol rongyokban, hol hintóban.

Van a tolonczháznak sok olyan lakója, ki nem tolonczolható más város nyakára. A fővárosi bennszülöttek. A József városi csirkefogó, a Ferencz városi strici, az ó-budai brunhaxler, stb. stb. Ezeknek az a motto, hogy:

„Itt élnek, haldol kell!”

Rendeteg nagy az ő számuk.

Tessék betekinteni valamelyik pálinkamérésbe. Hány van ilyen? Pár száz utczája van a fővárosnak, csak pár utczában nincs pálinkamérés, de egyetlen oly pálinkamérés sincs, melynek állandó vendégei ne ismernék a tolonczház belsejét.

A tolonczház legérdekesebb lakói az oda minduntalan visszatérő, fővárosi születésű rovott multu alakok. — Valóságos ti pusok.

Köztük — úgy a férfi, mint a nőnemben az ipari foglalkozás minden ágának művelője feltalálható. Reményekkel születtek ők is a világra, s a mint először csukták be mögöttük a tolonczház nagy, szárnyas kapuit, bezárult mögöttük minden remény.

Mikor első ízben kerültek összeütközésbe a társadalmi renddel s viselniük kell a következményeket, iszonyodnak s kézzel lábball tiltakoznak a zöld kocsi ellen. A milyen könnyű az első lépés a bűn útjára, oly nehéz az első lépés a zöldkocsi lépcsőjére. Hja, csak az első lépés nehéz, a többi aztán magától jön.

A fővárosi emberek ismerik ezeket a nagy, nehézkes zöld bárkákat, melyek rendszerrel a bakon délután két óra tájban megjelennek az egyes kapitányságoknál, hogy összegyűjtsék az aznap elítélteket. — Ki figyelte meg a beszálló utasokat?

Egy-egy fiatal lány, egy-egy lejtőre tévedt ifju ur remegve lép ki a kapitányságtól, hogy az utcán azt a pár lépést megtegyje, ijedten körültekint, szeme egy néz ki, mintha a világosság vakítaná, arcát eltákarja, s mohó sietséggel ugrik be a zöld kocsik vendégváró ajtaján. Ritka az ilyen „szemérmesség.” Boszantja is a kíváncsi utczanépet, mely szegényfalat áll a kocsi körül. Mentől jobban takarja arcát, annál sértőbb röhej kíséri, s még a kendőt is letépnék arcáról, ha nem félnének a rendőrök ökleitől.

Az ilyen esetek adják a szenzációt a zöldkocsi-tragikumok publikumának.

[Folytatjuk.]

Nyiltér.

Nyilatkozat.

Tudomására hozom a n. é. közönségnek, hogy kiskorú Gyula fiamért semminemű felelőséget nem vállalok.

Dudinszky Emil

Debreczen.

Naponta friss pergelt és darált kávé. válogatott fajkból!

Ujonnán berendezett, friss áruval felszerelt üzletemben előnyös napi árukon szolid kiszolgálás mellett kiváló faj kávé különlegességeimet, cukor, liszt, korpá, só, petroleum s mindenféle fűszerárúmat ajánlom a n. é. közönség szives figyelmébe. **Friss töltésű ásványvizek.** A fekete tag tejtermékeinek lerakata, tejföl, uradalmi tea-vaj és jégbehűtött aludt tej állandóan kapható. Naponta friss érkezésű **székely turó.**

Merkli Ferencz,

fűszer- és csemege kereskedésében.

Füvészkert-utcza 14.

Tanuló felvétetik.

Száraz felvágott vargafa 100 kilogramm 1 frt 10 krajczár, házhoz szállítva.

Egy szakképzett ember

czipő nagybani készítéséhez

egy társat keres

3, vagy 4 ezer korona készpénzzel, a mely jó jövedelmet biztosít. Czím a kiadóhivatalban.

Gép- és malom tulajdonosok és szakiparosok figyelmébe!

Tisztelettel tudatom, hogy műhelyemet kibővítettem és több új géppel is felszereltem, többek közt

Vasaszterga- és vasgyalu géppel

eddig ez utóbbinak Hajdumegye közönsége nagy hiányát érezte, mert minden csekély munkát Bpestre kellett küldeni gyalulás végett.

Továbbá elvállalok mindenféle **gép-részek** ujonnán készítését vagy javítását, **szerszámgépek** készítését.

Ajánlom új találmányu és szabadalmazott vasszerkezetű és felülnyomásu

borsajtóimat és szőlőzúzóimat

mely az eddigieket teljesen felülmulja.

A borsajtó **fatányérral** van ellátva, úgy hogy a mustlé vasrészekkel nem érintkezik s ez által a bor későbbi megfeketedése meggátolódik. A törkölyt egy darabban lehet kivenni.

Raktáron minden nagyság nagy választékban.

Elvállalt munkát felelőség mellett pontosan és a lehető **legolcsóbb árban** teljesítek.

Szives pártfogást kérek, tisztelettel

PREIZLER MÓR

műlakatos és gépjavító műhelye

DEBRECZEN, Deák Ferencz-utcza 22.

Apró hirdetések.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A egkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Elköltözés miatt eladó 4 szoba és konyha, finom alig használt berendezése. Czim a kiadóban.

Két szép, teljesen új íróasztal olcsón eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Főzőnő kerestetik 40—50 éves, magyobb üzlethez, havi bér 30 kor.; egyedül állók előnyben részesülnek. Czim: Hatvan-u. 29.

A volt Vadász Emil-féle szőlő telep 600 négyszögöles, parcellánként eladó. Értekezhetni Szedlák Józseffel az Átkosföldi szőlő telepen. Telefon szám 192.

Gazdatiszt ki több évi gyakorlattal és jó bizonyítvánnyal rendelkezik, állást keres. Czim Darabos-utca 3. szám.

Csinosan butorozott szoba, külön bejárattal, kiadó Széchenyi-u. 27. sz. a.

Eladó birtok és szeszgyár. Egy 1200 katasztrális hold kiterjedésű, kitűnő minőségű birtok, melyen a legjobb karban lévő gazdasági épületeken kívül egy mezőgazdasági szeszgyár van, évi 2000 hectoliter termelés és hectoliterenként 10 korona refactióval, 50 katasztrális hold dohánytermelési engedéllyel eladó. — Hol és kivel lehet értekezni? megmondja a kiadóhivatal.

24 kr. 1 liter saját termésű sámsoni kerti bor Király Imre vendéglőjében Rákóczy-utca 16.

Tanuló felvétetik lakatos és díszmű fényező iparosnál Debreczen, Piacz-utca 83.

19 köblös szántóföld tanyával együtt eladó vagy bérbe kiadó az Újföldön. 7 nyilas szőlő a Nagymartinkán szakaszonként is eladó. Értekezhetni Pacsirta-u. 47. sz. a

Debreczeni első elektrotechnikai vállalat távbeszélő és távjelző berendezésekre, villamhárítók, villamvilágítás és erő átvitelre, villamos jelzőtelepek, tűzjelzők, vizállás-mérők. Elvállal mindennemű az elektrotechnika szakába vágó berendezéseket és javításokat **Földvári L.** Kossuth-utca 1. szám az udvarban. — Telefon szám 168. Távbeszélő és táviró építéshez szükséges mindennemű készülékek és anyagok, valamint gyógyászati, physikai készülékek és telepek raktára.

Használt vetőgépek 13, 15, 17 soros teljesen kijavítva **olcsó árban** kényelmes fizetési feltételek mellett kaphatók **Rahmer Sándornál** Piacz-u. 26. sz. nagy trafik udvar. Ugyanott egy Ganz gyártmányu szab. **Schweiczer** daráló és egy teljesen üzempépes használt **járgányos cséplőkészlet** is igen olcsón eladó.

Fényképező gépek, lemezek, filmek, előhívó és rögzítők, aranyfürdők, cartonok **du** választékban gyári áron részletfizetésre is kaphatók **BORSOS KATÁNÁL** **DEBRECZEN, városház épület.**

Tanítás és sötétkamara használata díjtalan.

ÓVÓNÓ

kerestetik puszta református uri családnak, egy 5 éves leány és 2 éves fiú mellé.

Kivánatos némi gyakorlat, a gyerekekkel való ügyes bálni tudás. Sympatikus külső és modor. Feltétlen intelligencia.

Az állás mielőbb elfoglalandó.

Fizetés egy óra egyelőre 20 korona, ha az illető beválik egyezés szerint és teljes ellátás. Czim a kiadóhivatalban.

Hidegvizgyógyintézet a nagyerdei fürdőben naponta nyitva.

Ugyanott mindenféle **gyógyfürdők** előállítanak.

Konyári Sóstó fürdő

megnyit május hó 1-én.

Gyógyítja a körvély kórt s annak következményeit, u. m. csontszűt, csontvelőlob, összezsugorodott izület stb. mindennemű köszvényes, csuzos bántalmakat, bármiféle bőrbajokat, továbbá sápkór, máj, lép, vese és belső daganatokat, különösen női és férfi bajokra legkítűnőbb hatásu.

Fürdő orvos: **Dr. Móricz Ernő** pocsaji tb. járás orvos.

Kifogástalan tiszta fürdők, jól berendezett lakások, előkelő vendéglők (kitűnő ételek és tisztán kezelt italok személyes felügyeletünk alatt allanak) és a mi fő, mélyen leszállított árak mellett, rendkívül figyelmes kiszolgálásban részesülnek a t. fürdővendégek.

Vasuti állomás: Hosszupályi, Debreczen—N.-Létai vonalon. Posta és táviró állomás helyben. Minden vonat érkezésnél kocsik allanak rendelkezésre.

Tisztelettel
a Konyári Sóstó fürdő
igazgatósága.

Virágüzlet áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a **piacz-utca 59. sz. a.** 10 év óta fennálló

virágkereskedésemet

építkezés miatt **augusztus hó 1-én piacz-utca 69. szám alá,** a kereskedelmi és iparkamara házába, a „Frohner“-szálloda mellé helyezem át.

Amidőn az eddigi szives pártfogást megköszönöm, kérem b. támogatásukat új helyiségemben is.

Teljes tisztelettel

Janatka Alajos
műkertész.

Erdei József

épület- és műlakatos
DEBRECZEN. Kandia-utca 19.

a legolcsóbb árak mellett vállal **épületeknél** előforduló **egyszerű és díszmunkákat.**

Vasszerkezet munkákat benyújtott, vagy általa szerkesztett rajz után **tökéletes kivitelben.** Kivánatra tervvel és rajzzal is szolgál.

Gyors és sikerült munkáért felelősséget vállal.

A Maradék Áruház olcsó árakban utólérhetetlen.

Mindenkit kellemesen érint az a szépen összeválogatott rőfös- és rövidáru raktár a mi a „**Maradék Áruházban**“ van.

De különösen most **fehér és színes batisztokban, delainek, cretonok, divatos csipkék** és hozzávalókban felülmulhatatlan a raktár.

Paplanokban meglepő szép választék.
1 méter Taft selyem 49 kr.

MARADÉK ÁRUHÁZ

Ranunkel-ház, Bika szálloda mellett, szembe a Tisza palotával.